

Skatteministeren og
Folketingets Skatteudvalg
Christiansborg
1240 København K

3. januar 2020

Kommentarer og spørgsmål til L 91 af 20. december 2019 vedrørende ophævelsen af adgangen til hovedaktionærnedslag

Lovforslagets bestemmelser om ophævelsen af hovedaktionærnedslaget er korte og præcise:

Hovedreglen om hovedaktionærnedslag i aktieavancebeskatningsloven § 47 ophæves og ændringen har virkning for aktieafståelser, der finder sted den 1. februar 2020 eller senere.

Jeg tillader mig at medsende en særskilt uddybende kommentar til lovforslaget.

Det er min klare opfattelse, at ikrafttrædelses-/overgangsbestemmelsen i sin foreliggende form er klart i modstrid med intentionerne bag lovbestemmelsen, og at værende hovedaktionærer – omfattet af reglen – har disponeret efter og haft en klar forventning om, at reglen ikke vil ophævet med åbenbar tilbagevirkende kraft. Hvilket yderligere bestyrkes af det forhold, at bestemmelsen i sit hovedindhold ved flere lovrevisioner siden 1993 ikke er ændret grundlæggende.

Jeg har følgende spørgsmål og bemærkninger med baggrund i de intentioner, der i sin tid lå bag lovbestemmelsen om hovedaktionærnedslaget jf. vedhæftede uddrag fra betænkningen i 1993:

Det er intentionen bag udformningen af overgangsordningen, at den **tilskynder til, at aktionærerne lader pengene blive i selskabet i stedet for at sælge eller likvidere selskabet**. Aktionærer, der ikke har udnyttet de hidtidige muligheder for at trække selskabets midler ud til lav avancebeskatning ved likvidation, vil få den største fordel af overgangsordningen.

Endvidere tages hensyn til et pensionssynspunkt i og med, at hovedaktionærer, der har ejet selskabet i en længere årrække, får en lempeligere beskatning.

Ordningen har den fordel for hovedaktionærer, at det er hele fortjenesten, der beskattes med den lavere procent, altså også den del, der er optjent efter 19. maj 1993.

Hovedaktionærer, der har ejet selskabet i en længere årrække, får en lempeligere beskatning.

- 1) Er det Skatteministerens opfattelse, at aktionærer, der ejer aktier omfattet af hovedaktionærreglen, har en berettiget lovfæstet forventning til, at hovedaktionærreglen er gældende frem til fremsættelse af ny lovgivning, og at den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse i praksis langt overvejende reelt indebærer beskatning af værdistigning indtjent frem til 1. februar 2020 opgjort i forhold til aktiernes oprindelige anskaffelsessværdi jf. punkt 2.
- 2) Er Skatteministeren enig i, at hovedaktionærer, der kan drage nytte af hovedaktionærnedslaget, kun i reelt begrænset omfang vil have mulighed for at udnytte hovedaktionærnedslaget inden 1. februar 2020, og at dette i givet fald vil indebære en betydelig aktuel beskatning af opsparet indkomst i selskabet. Er Skatteministeren enig i, at et salg langt overvejende må formodes kun - rent teoretisk - at kunne gennemføres inden 1. februar 2020 ved et "skattesalg" – forstået som et salg, der kun gennemføres af skattemæssige årsager og i øvrigt ikke har nogen reel forretningsmæssig begrundelse, hvis aktionæren ønsker at drage en mulig fordel af hovedaktionærnedslaget.

Er Skatteministeren enig i, at aktionærer, der har erhvervet hovedaktionæraktier med succession, mister en mulig adgang til hovedaktionærnedslag og, at en afvikling/ af selskabet inden 1. februar 2020 vil medføre den realisationsbeskatning, som det netop tilsigtedes at undgå ved at benytte de særlige generationsskifteregler.

- 3) Er den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse ud fra en samlet vurdering lovmedholdelig – og i givet fald, hvilke særlige forhold gør sig gældende, der begrunder et sådant synspunkt.
- 4) Er Skatteministeren enig i, at det vil være muligt at indføre en overgangsbestemmelse, hvor handelsværdien af de omhandlede hovedaktionæraktier danner grundlag for fremtidig beskatning, mens de hidtidige regler gælder for værdistigninger frem til da.
- 5) Skatteministeren anfører i lovforslaget, at "de pågældende aktionærer har haft god tid til at indrette sig på de gældende regler".

Skatteministeren bedes oplyse, hvad der ligger i formuleringen "indrette sig på de gældende regler". Hvad har Skatteministeren forestillet sig – jeg erindrer, om de ganske klare intentioner bag lovbestemmelsen samt det forhold, at tidligere lovrevisioner ikke har ændret endsige lagt op til ændringer af bestemmelsen.

- 6) Er Skatteministeren enig i, at ophævelsen af hovedaktionærnedslaget i mange tilfælde må forventes at indebære en reel merbeskatning af størrelsesordenen halve og hele millioner kroner for adskillige hovedaktionærer.
- 7) Er Skatteministeren enig i, at ophævelsen af hovedaktionærnedslaget vil forøge beskatningen for de berørte aktionærer, herunder aktionærer i familieejede virksomheder, der står over for et generationsskifte. Og at disse aktionærer i mange tilfælde også vil være omfattet af regeringens forslag om at sløjfe den vedtagne lempelse af afgift ved familiegenerationsskifter.

De hovedaktionæraktier, der særligt rammes af lovforslaget i den foreliggende form, kan groft grupperes således, idet der som oftest vil være tale om familieejede virksomheder:

- 1) **Hvor der allerede er gennemført succession** ved arv eller familieoverdragelser o.l. i levende live, rammer lovændringerne også disse aktionærer. Muligheden for at udnytte hovedaktionærnedslaget ophæves. Fjernelsen af hovedaktionærnedslaget medfører, at aktieerhververen i successions-tilfældene reelt ikke har fået compensation (beregning af passivpost) for den forøgede skattebyrde, som modsvarer bortfaldet af hovedaktionærnedslaget.

Under de gældende regler er hovedaktionærnedslagets størrelse i disse tilfælde reelt fastfrosset og kan ikke beregnes af fremtidige værdistigninger i forhold til successionstidspunktet. **For disse hovedaktionærer opnås således ikke nedslag i fremtidig værdistigning.**

2) Successionsmulighed gælder kun erhvervsaktive selskaber og ikke det, der lidt værdiladet også betegnes "pengetankselskaber".

Når en hovedaktionær dør eller dennes længstlevende ægtefælle dør – efter hensiddent i uskiftet bo – **udløses skatten på værdistigningen i de såkaldte "pengetankselskaber". I praksis er der således en "snarlig" udløbsdato på mange af sidstnævnte aktier, grundet aktionærens alder.**

3) Aktier i erhvervsaktive selskaber, hvor aktierne berettiger til hovedaktionærnedslag.

Også her vil der være en snarlig udløbsdato grundet aktionærens alder eller også er nedslagets størrelse fastfrosset som følge af udnyttelse af successionsmuligheder under de gældende regler jf. forudgående punkt.

Det må være politisk muligt at komme frem til administrerbare overgangsregler, der i rimelig grad tilgodeser de nuværende hovedaktionærers berettigede forventning om, at hovedaktionærnedslaget i det væsentlige er gældende for værdistigninger frem til 1. februar 2020, uanset disse er realiseret gennem afståelse eller ej pr. denne dato. Og at der samtidig under alle omstændigheder gives en passende realistisk overgangsperiode, hvor aktionærer og selskaber får mulighed for fremadrettet at tilpasse sig de ændrede beskatningsforhold.

Med venlig hilsen

Eivind Christiansen

Supplerende kommentar:

Jeg har som en naturlig del af mit virke som statsautoriseret gennem mere end 40 år (nu med deponeret godkendelse og virke som rådgiver) ofte været revisor for aktionærer og selskaber, blandt andet fordi jeg gennem mange år har beskæftiget mig med beskatning af aktionærer og skrevet bøger og artikler herom med det hovedformål at beskrive lovgivning og gældende praksis.

Selskabsformen har naturligt har været benyttet blandt andet som følge af de fordele, der i perioder måtte have været afledt af forskelle i skattesatser og regler for opgørelse af indkomsten. Mange skatteydere har over årene benyttet selskabsformen som investeringsselskaber (opsparing) – til fremtidig pensionering, mens andre har benyttet selskaber til almindelige erhvervsaktive formål. Nogle af sidstnævnte kan i tidens løb efter afhændelse/afvikling af virksomheden have ændret karakter til mere passiv kapitalanbringelse. Med renter og rentes rente bliver det ofte til millionbeløb, der er opsparet i de selskaber, der er etableret tilbage i 1970erne og 1980erne, og som stadig er virksomme. Ganske i lighed med andre pensions-/opsparingsordninger.

UDDRAG fra betænkningen til lovforslaget i 1993 vedr. hovedaktionærnedslaget.

(med mine fremhævelser)

Skatteudvalget
(L 289 - bilag 160)

Til lovforslag nr. L 289 Folketinget 1992-93

Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 18. juni 1993

Af skatteministeren, tiltrådt af et flertal (S, CD, RV og KRF

6) Efter nr. 15 indsættes som nyt nummer:

»02. Efter § 7 indsættes som ny paragraf:

»§ 7 a. Skattepligtige, der afstår aktier med fortjeneste, og hvor fortjeneste eller tab ved en eventuel afståelse af disse aktier den 18. maj 1993 skulle have været opgjort efter § 6, jf. lovbekendtgørelse nr. 865 af 22. oktober 1992, som ændret ved lov nr. 1030 af 19. december 1992, kan opnå et nedslag ved opgørelsen af den skattepligtige fortjeneste på de pågældende aktier. Tilsvarende gælder ved opgørelsen af fortjeneste på eventuelle fondsaktier eller aktieretter, som er tildelt den skattepligtige på grundlag af de pågældende aktier. Der beregnes ikke nedslag i fortjeneste på aktier omfattet af § 2 a eller § 2 c. *Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis den pågældende alene skulle have opgjort fortjenesten i kraft af § 6, stk. 6, i den i stk. 1 nævnte lovbekendtgørelse. Stk. 3. Nedslag efter stk. 1 beregnes med 1 pct. pr. år, den skattepligtige har ejet de pågældende aktier forud for udløbet af indkomståret 1998. Nedslaget kan højst udgøre 25 pct. Udlægges eller overdrages aktierne med skattemæssig succession, jf. §§ 10 og 11, anvendes aktiernes værdi ved udlægget eller overdragelsen i stedet for afståelsessummen ved beregningen af nedslaget. Stk. 4. Er aktierne erhvervet på forskellige tidspunkter, fordeles fortjenesten ved beregningen af nedslaget for ejertid forholdsmæssigt efter aktiernes pålydende. Afstås en del af aktierne i samme selskab, anses de først erhvervede aktier for først afstået.««*

Ad nr. 6 Det foreslås at indføre en overgangsordning for aktionærer, der er hovedaktionærer ved lovforslagets fremsættelse, og for hvem **lovforslaget uden overgangsordning ville indebære en forøget beskatning. Overgangsordningen for hovedaktionærer foreslås tilrettelagt således, at der ikke skal foretages en værdiansættelse af hovedaktionæraktier pr. 19. maj 1993. Den foreslåede overgangsordning er udformet på en sådan måde, at den tilskynder til, at aktionærerne lader pengene blive i selskabet i stedet for at sælge eller likvidere selskabet.** Aktionærer, der ikke har udnyttet de hidtidige muligheder for at trække selskabets midler ud til lav avancebeskatning ved likvidation, vil få den største fordel af overgangsordningen. **Endvidere tages hensyn til et pensionssynspunkt i og med, at hovedaktionærer, der har ejet selskabet i en længere årrække, får en lempeligere beskatning.** Ændringsforslaget går ud på, at aktionærer, der er hovedaktionærer i et selskab den 19. maj 1993, får et nedslag i den skattepligtige avance på 1 pct. pr. år, de har ejet hovedaktionæraktierne forud for udløbet af indkomståret 1998. Der kan højst gives et nedslag på 25 pct. af avancen svarende til en ejerperiode på 25 år. Aktier kan være erhvervet, før aktionæren blev omfattet af hovedaktionærreglerne. I så fald gives nedslaget i forhold til den fulde ejertid, dvs. også for perioden forud for det tidspunkt, hvor aktionæren blev hovedaktionær. Der gives ikke nedslag vedrørende aktier, som erhverves den 19. maj 1993 eller senere. Fondsaktier, og aktieretter anses for erhvervet på samme tidspunkt som moderaktien. Er aktierne ikke erhvervet samtidigt, fordeles den nedslagsberettigede avance forholdsmæssigt efter aktiernes pålydende, idet de først erhvervede aktier anses for først afstået. Til eksempel kan tages en hovedaktionær, der sælger aktier med en fortjeneste på 10 mill.kr. Det antages, at den pågældende har været hovedaktionær i 25 år forinden afståelsen, og at vedkommende er gift med en ægtefælle uden aktieindkomst. Efter de hidtil gældende regler skulle hovedaktionæren betale ca. 2,5 mio. kr. i skat. Efter lovforslaget kan den pågældende opnå et nedslag i den

skattepligtige avance på 25 pct. Det vil sige, at nedslaget udgør 2,5 mio. kr., således at den skattepligtige avance udgør 7,5 mio. kr. Dette giver en skat på

25 pct. x 63.400 kr. = 15.850 kr.

40 pct. x 7.436.600 kr. = 2.974.640 kr.

I alt 2.990.490 kr. Effektiv beskatningsprocent= 29,90 pct.

Har den pågældende været hovedaktionær i 10 år forinden afståelsen, opnås et nedslag på 10 pct. svarende til 1 mio. kr., således at den skattepligtige avance udgør 9 mio. kr. Dette giver en skat på

25 pct. x 63.400 kr. = 15.850 kr.

40 pct. x 8.936.600 kr. = 3.574.640 kr.

I alt 3.590.490 kr. Effektiv beskatningsprocent= 35,90 pct.

Ordningen har den fordel for hovedaktionærer, at det er hele fortjenesten, der beskattes med den lavere procent, altså også den del, der er optjent efter 19. maj 1993. Den foreslåede overgangsordning kan indebære en lempeligere beskatning end en overgangsordning, hvor værdistigningen vedrørende perioden før den 19. maj 1993 beskattes med de gamle skattesatser, mens værdistigningen vedrørende perioden efter den 19. maj 1993 beskattes med de nye skattesatser. Hvis aktierne sælges på et senere tidspunkt, og det samlede nedslag på hele avancen henføres til avancen optjent indtil den 19. maj 1993, vil beskatningen i en række tilfælde være lavere end efter de hidtil gældende regler.